

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

המבקשת: זיפ הופ רשת חנויות בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד עדי מוסקוביץ וטל יצחק אזרואל

נגד

המשיבה: עיריית הוד השרון

ע"י ב"כ עו"ד אבידע שדה

פסק דין

- 1
- 2 1. בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית. לטענת המבקשת,
- 3 המשיבה ("העיריה") גבתה אגרת שילוט בניגוד לחוק העזר להוד-השרון (שילוט), תשנ"ז-
- 4 1997 ("חוק העזר").
- 5
- 6 בקשת האישור כללה 3 עילות תביעה: העילה הראשונה – גביה רטרואקטיבית, בכך שדרישות
- 7 התשלום לשנת 2012 נשלחו בשנת 2013, ודרישות התשלום לשנת 2013 נשלחו בשנת 2014
- 8 ("הגבייה הרטרואקטיבית"); העילה השניה – עיגול שטחים לצורך קביעת גובה החיוב
- 9 ("עיגול השטחים"); והעילה השלישית – גביית אגרת שילוט בגין פריטים שאינם קיימים, או
- 10 אינם בגדר הגדרת "מודעה", "שלט" או "מקום ציבורי" שבחוק העזר. הקבוצה הוגדרה "כל
- 11 מי שהוצאה לו דרישת תשלום רטרואקטיבית לשנת 2012 אך ורק במהלך שנת 2013, וכן כל
- 12 מי שהוצאה לו דרישת תשלום רטרואקטיבית לשנת 2013 אך ורק במהלך שנת 2014, בגין
- 13 אגרות שילוט על ידי המשיבה". לחילופין הוגדרו קבוצות משנה לפי העילות שלעיל.
- 14 המבקשת אמדה את סכום ההשבה בכ- 6,000,000 ש"ח.
- 15
- 16 **חדילה מן העילה הראשונה**
- 17 2. המשיבה השתמשה בזכותה לפי סעיף 9(ב) בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 והודיעה על
- 18 חדילה מן הגביה המתוארת בעילה הראשונה ("החדילה").
- 19 בקשת האישור הוגשה ביום 5.10.14, ואילו הודעת החדילה הוגשה ביום 18.1.15, כלומר
- 20 לאחר "המועד הקובע" בסעיף 9(א) בחוק תובענות ייצוגיות, לכאורה. מאחר שבקשת האישור
- 21 הומצאה למשיבה 15 ימים לאחר שהוגשה לבית המשפט, ובהתאם לבר"ם 7689/13 **מינהל**
- 22 **מקרקעי ישראל נ' דוד דהאן** פסקה 11 (29.6.14) – הוארכה תקופת החדילה, כך שהודעת
- 23 החדילה הוגשה במועד.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

1 להודעת החדילה צורפו תצהיריהם של מנהלת מחלקת תקציבים, זהבית דרויש, ושל מנהל
2 אגף תפעול, יצחק ספיר, שהצהירו כי המשיבה חדלה מיידית מגביית החיובים
3 הרטרואקטיביים. החדילה אושרה בהחלטתי מיום 25.6.2015.

הסתלקות מן העילה השלישית

3. הצדדים הודיעו על הסתלקות המבקשת מן העילה השלישית, לאחר שהשתכנעה כי עילה זו
7 מחייבת בירור פרטני ואינה מתאימה להליך תובענה ייצוגית ("ההסתלקות").

הסדר פשרה באשר לעילה השנייה

4. הצדדים הציעו הסדר פשרה ("הסדר הפשרה המקורי"), שאלו עיקריו:

א. הקבוצה לעניין הסדר הפשרה תוגדר "כל מי שחויב על ידי המשיבה בגין אגרת
12 שילוט בדרך של עיגול שטחים כלפי מעלה החל מיום 05.10.12 ושלא על פי שטח
13 מדויק, וזאת עד למועד אישור הסדר פשרה זה על ידי בית המשפט הנכבד וטרם
14 נגבה ממנו החיוב".

ב. החל מיום 1.1.2015 תחייב העירייה באגרת שילוט לפי העקרונות כדלקמן:

i. שטח שלט קטן מ- 0.5 מ"ר יחושב כחצי מטר. שטח שלט העולה על חצי מטר
17 – יחושב לפי שטחו המדויק.

ii. שטח שלט קטן ממטר אחד, יחושב כמטר אחד. שטח העולה על מטר –
19 יחושב לפי שטחו המדויק.

iii. שלטים המצויים באותה מסגרת (חלון או דלת) – יחושבו כשלט אחד ובלבד
21 שהמרחק ביניהם לא עולה על 15 ס"מ.

ג. העירייה תבדוק אפשרות לעגן את ההסכם בהבהרה בחוק עזר.

ד. הצדדים בקשו להגיש השלמת טיעון מטעמם לעניין הגמול ושכר הטרחה, בנוסף
24 לטיעונים שהגישו בגין הודעת החדילה שאושרה.

ה. הצדדים העריכו את עודף הגבייה בגין העילה השנייה בכ- 600,000 ₪ בכל שנה.

לפי דרישתי הגישו הצדדים בקשה מתוקנת לאישור הסדר הפשרה ("הסדר הפשרה")/
28 "הבקשה המתוקנת"), שבה תיקנו את ההתייחסות לסעיפי התוספת לחוק העזר (בהסדר
29 הפשרה המקורי התייחסו לנוהג שאינו מופיע בחוק העזר, מה שלא אפשר לעקוב אחר
30 משמעות ההסדר). והוגשו מסמכים נוספים: הסדר פשרה מתוקן, נוסח מוצע להודעה
31 באמצעי התקשורת הכתובה, תצהירי הצדדים, ותצהירי הסתלקות בהתאם להחלטה
32 שניתנה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
5. בהודעה ובקשה נוספת מטעם הצדדים, מיום 13.10.2016, נטען כי כמחצית מחיובי 2013 ו- 2014 נמחקו במסגרת הודעת החדילה של המשיבה בעילת התביעה הראשונה. על כן, הקבוצה המיוצגת "מוותרת" על השבה של ₪ 325,892 בלבד, אך מאידך גיסא היא זוכה להפחתת חיובים שנתית בסכום דומה החל משנת 2015 ואילך. אם תידרש העיריה להשיב כספים ששלמו נישומים בתקופה זו, התוצאה תהיה השבה מלאה, ולא הסדר של פשרה, ההנחה הניתנת לעתיד גבוהה בהרבה מן הוויתור על השבת סכומי האגרות שכבר שולמו בשנים 2013, 2014.
6. ההודעה גובתה בתצהיר מר אבישי יצחקי, מנהל מחלקת הגבייה בעיריית הוד השרון, שהצהיר, בין השאר:
- "בהמשך להודעת המשיבה מיום 17.3.16, כעולה מחישובי המשיבה, ולאחר בחינה נוספת בעקבות החלטת בית המשפט הנכבד מיום 13.9.16, משמעות יישום הסדר הפשרה לחיובים לשנת 2013, הינה הפחתה כוללת בסך 364,763 ₪ ואילו בגין יישום הסדר הפשרה לחיובים לשנת 2014, הינה הפחתה כוללת בסך של 298,123 ₪" (פסקה 3).
- "יובהר כי סך כל אגרות השילוט שגבתה העירייה הסתכם בשנת 2013 לסך של 1,351,654 ₪ מתוך סך של 3,580,377 ₪ שהיווה את היקף החיוב השנתי המלא. בשנת 2014 הסתכמה הגבייה בגין אגרת השילוט לסך של 2,375,782 ₪ מתוך סך של 3,763,652 ₪ שהיווה את היקף החיוב השנתי המלא. יובהר, כי לגבי הנישומים ששילמו בשנת 2013 את אגרות השילוט משמעות החלת הסדר הפשרה עליהם היא הפחתה של 137,704 ₪ ולנישומים ששילמו את אגרת השילוט בשנת 2014 משמעות החלת הסדר הפשרה היא הפחתה של 188,188 ₪" (פסקה 6).
7. לבסוף פורסם ההסדר המתוקן המוצע, ולא נתקבלו התנגדויות. ב"כ הצדדים בקשו לפסוק גמול ושכר טרחה ללא צורך בטיעונים נוספים. היועץ המשפטי לממשלה לא התנגד להסדר המוצע, אך סבר כי יש לעגן את הפרשנות המוצעת בהסדר הפשרה בתיקון חוק העזר, במקום הצעת הצדדים בדבר הבהרה לו.

דיון

חיוב בגין פריטים שאינם קיימים – הסתלקות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 14-10-8570 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

8. כמבוקש בסעיף 12.1.2. לבקשה המתוקנת, אני רואה בהודעה זו משום הודעת הסתלקות מן העילה השלישית, שבה נטען כי העיריה גבתה אגרת שילוט בגין פריטים שאינם קיימים, או אינם בגדר "מודעה", "שלט" או "מקום ציבורי". לפיכך נמחקת עילה זו מן התובענה, והעילה האישית של המבקשת נדחית.
לא ראיתי מקום להורות על פרסום מיוחד, פרט לפרסום פסק דין זה.

גביה רטרואקטיבית - חדילה

9. כאמור, החדילה עצמה אושרה. [סעיף 9 \(ג\) בחוק תובענות ייצוגיות](#) קובע כי במקרים שבהם חדלה הרשות מן הגבייה, רשאי בית המשפט לפסוק גמול למבקש ושכר טרחה לבא כוחו בכפוף לשיקולים [שבסעיפים 22 ו-23](#) בחוק.

10. לפי הסכמת הצדדים הוגשו טיעוניהם בדבר גמול ושכר טרחה הכרוכים בחדילה מהעילה הראשונה:

לטענת המבקשת, יש לזקוף לזכותה את העובדה שהעירייה קבלה על עצמה אחריות, הודיעה על חדילה, ומחקה את יתרות החוב. מקובל כי שיעור הגמול ושכ"ט בהודעה הוא כ- 10% משווי התועלת שצמחה לקבוצה. ביחס לעבר נמחקו חיובים בהיקף של 3.426 מיליון ₪, ויש להוסיף לכך את התועלת הציבורית העתידית. בסך הכל מבוקש גמול ושכ"ט לפי הפירוט הבא: 10% מיתרות החובות שנמחקו (כ-340,000 ₪) בצרוף 100,000 ₪ עבור הסדרה עתידית, בחלוקה בין המבקשת לבין באי כוחה, לפי שיקול דעתו של בית המשפט.

לטענת המשיבה – הבקשה לאישור התביעה הייצוגית הוגשה בלא שנעשו בדיקות מיוחדות או נערכה חוות דעת לעניין הסכומים שגבתה העיריה, ולא נעשתה בדיקה ביחס למספר חברי הקבוצה ולנתונים הכספיים. שכר הטרחה ישולם מהקופה הציבורית ועל כן יש לנהוג בזהירות מיוחדת. בנסיבות המקרה מבוקש לפסוק שכ"ט לבאי כוח המבקשת בסך של 110,000 ₪ וגמול מיוחד למבקשת בסך של 30,000 ₪.

11. [בע"מ 6687/11 מדינת ישראל נ' ז'ז'ו אבוטבול](#) פסקאות 29, 30 (25.12.12) התווה בית המשפט העליון את הכללים לפסיקת גמול ושכר טרחה במקרים שבהם הרשות הודיעה על חדילה מגבייה. כך נקבע שם בין היתר:

"ואולם, ברי, כי כאשר מחליט בית-המשפט לפסוק גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי-כוחו, חרף דחיית הבקשה לאישור התובענה כיייצוגית, מחמת הודעת חדילה של הרשות, מדובר במצב ייחודי, המשפיע על אופן האיזון שבין השיקולים הכלליים, המנויים [בסעיפים 22\(ב\) ו-23\(ב\)](#) לחוק. לעניין זה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

1 התייחסה השופטת א' פרוקצ'יה, בעניין אכדיה המאוזכר לעיל, ומפאת חשיבות
2 הדברים לענייננו, אביאם במלואם:

3
4 "בגדרן של אמות המידה לבחינת ענין זה יש לומר, ראשית, כי ראוי לתת משקל
5 לעובדה כי בעקבות הגשת התובענה הייצוגית, או לאחריה, החליטה הרשות
6 לשנות את מהלכיה, והודיעה כי לא תוסיף עוד לגבות כספים שבעטיים הוגשה
7 התובענה הייצוגית להשבה, והיא אף יישמה הודעה זו. ככל שהגשת הבקשה
8 לאישור התובענה הייצוגית הולידה שינוי בהתנהלות הרשות הציבורית, ותרמה
9 להשגת התכלית שלשמה הוגשה בהפסקת גביית תשלומים מהאזרחים שלא
10 נמצא להם בסיס מוצק בדין, כך היא תרמה להגשמת האינטרס הטמון בה, גם
11 אם לא הושקעו בכך משאבים דיוניים רבים. שיקול מעין זה עשוי להצדיק מתן
12 גמול מיוחד ושכר טרחה ליוזמי מהלך התובענה הייצוגית; הדבר עשוי לעודד
13 תובעים מייצגים להעמיד לביקורת שיפוטית כשלים בהתנהלות הרשויות, והוא
14 תורם להגשמת האינטרס הציבורי בהפסקת פעולת הרשות העומדת בניגוד
15 לחוק מצד אחד, אך זאת בלא לפגוע בציבור בכללו על ידי תשלומי כספי ציבור
16 בשיעור ניכר לידי הקבוצה התובעת, מצד שני.

17
18 כן ראוי להתייחס בהקשר זה להיקף הטרחה, הסיכון, התועלת, והחשיבות
19 הציבורית של התובענה הייצוגית, ולצורך שכר הטרחה גם במורכבות ההליך,
20 והאופן בו הוא נוהל בידי בא כוח המייצג. [...]" (שם, בפסקה 38) [ההדגשות
21 שלי – א.ש.].

22
23 30.לסיום הדיון בנקודה זו אבקש להעיר, כי, הוראת [סעיף 9 לחוק](#), מלמדת,
24 באופן מובהק, כי מטרת התובענה הייצוגית, המוגשת נגד המדינה, היא להביא
25 להפסקת גבייה בלתי חוקית, וזאת מבלי לגרוע מן התמריצים האחרים
26 העומדים בפני תובעים ייצוגיים ועורכי דין להגיש תובענות ייצוגיות ראויות כנגד
27 רשויות השלטון (ראו, [רע"א 2598/08](#) בנק יחב לעובדי המדינה בע"מ נ' שפירא,
28 בפסקה ח' ([פורסם בנבו], 23.11.2010) (להלן: עניין בנק יחב); וכן, גולדשטיין,
29 בעמ' 12). "

30 הגבייה הרטרואקטיבית בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה עמדה על 3.426 מיליון ש.י. יש
31 ליישם את שיטת האחוזים על בסיס סכום זה, תוך התחשבות בכך שמדובר בקופה הציבורית
32 (ראו, [עע"מ 9237/12](#) עיריית מודיעין מכבים רעות נ' א.ש ברקאי בע"מ (18.5.14)).
33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

1 בשים לב להנחיות הפסיקה, אני מקבלת את בקשת המבקשת, ומחייבת את המשיבה לשלם
2 למבקשת גמול בשיעור 2% מסכום הגבייה הרטרואקטיבית (₪ 68,520) ושכר טרחה לבא
3 כוחה בשיעור 8% מסכום הגבייה הרטרואקטיבית (₪ 274,080) בתוספת מע"מ.

4 עיגול סכומים – העילה השניה – הסדר פשרה

5 12. לאחר שהושלם, אני סבורה כי הסדר הפשרה סביר והוגן, ועונה על מטרות חוק תובענות
6 ייצוגיות:

7 סעיף 2 בחוק עזר להוד-השרון (שילוט), תשנ"ז-1997 קובע כי לא יפורסם שילוט בתחום
8 העיריה אלא לאחר קבלת רישיון, לפי תנאיו, ולאחר ששולמה אגרה כמפורט בתוספת לחוק.
9 סעיף 1 בתוספת קובע את שיעור התשלום "לכל 0.5 מ"ר או חלק ממנו...".

10

11 השאלה אם חיוב באגרת שלטים צריך להיות לפי שטחו המדויק של השלט, או שמא ניתן
12 לעגל את השטחים, תלויה כמובן בלשון חוק העזר ובפרשנות שלה. **לכאורה סובל הכתוב את**
13 **שתי הפרשנויות שהצדדים טענו להן.**

14

15 בתצ (י-ם) 65329-03-15 זהר אליהו נ' עיריית ירושלים (27.1.2016) דחה כב' השופט א' דראל
16 טענה דומה של המבקשת שם. ערעור שהוגש נמשך בהמלצת בית המשפט העליון. בת"צ (ת"א)
17 40758-05-11 ברוך יהלומי נ' עיריית תל אביב (20.4.2014) אושר הסדר פשרה דומה בעיקרו.
18 עם זאת, שם נקבע כי החיוב המדויק יהיה מגודל של 1 מ"ר, בעוד שבהסדר בעניינינו מוצעת
19 אבחנה בין סוגי השלטים: אלו שבסעיף 1 בתוספת לחוק העזר (שלטים המותקנים במקום
20 העסק, ולא על גג או על מעקה הגג) שלגביהם יחושב שטח שלט קטן מ-0.5 מ"ר כחצי מ"ר,
21 ומגודל זה ואילך לפי שטחו המדויק. לעומת הללו שבסעיף 2 בתוספת לחוק העזר (שלט
22 המותקן על הגג או על מעקה הגג), ששם יחושב שלט קטן מ-1 מ"ר כמ"ר אחד, ומגודל זה
23 ואילך לפי שטחו המדויק.

24

25 בשים לב ללשון חוק העזר ולפסיקה הנ"ל, אני סבורה כי הסדר הפשרה עונה על הסיכונים
26 והסיכויים שבתובענה.

27

28 13. קבוצת התובעים מקבלת פיצוי בגין עיגול השטחים בדמות אי גביית הודעות החיוב שטרם
29 שולמו, בסכום של כ- 600,000 ₪ לשנתיים, ובדמות שינוי ההתנהלות החל משנת 2015, באופן
30 שתואר לעיל, שמקבל את טענות המבקשת בחלקן. רוב הנישומים באים בגדר מי שהמשיבה
31 חדלה מגבייה כלפיו.

32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

1 בנסיבות העניין מצאתי כי הסדר הפשרה הוגן וסביר, ויביא תועלת לקבוצה ולכלל, באמצעות
2 אכיפת הדין. ההסדר מבטא "קניית סיכון" סבירה ומידתית, בשים לב לגדרי המחלוקת
3 והספקות בתובענה. לנוכח המחלוקת המשפטית, פתרון על דרך של פשרה זו מהווה דרך יעילה
4 והוגנת, שיש בה כי לתרום לעניינם של הצדדים וכלל הציבור.
5
6 הצדדים השאירו את פסיקת הגמול ושכר הטרחה לשיקול דעת בית המשפט.
7 התועלת שהושגה בהסדר הפשרה לקבוצה המיוצגת היא באי גביית הסכומים בגין אגרת
8 השלטים שטרם נגבו, והפחתת החיוב החל משנת 2015.
9 בהתחשב בהסדר הפשרה, בתועלת שצמחה לקבוצה ובגובה ההטבה העתידית, החלטתי
10 לפסוק למבקשת גמול בסכום של 10,000 ₪ ושכר טרחה לבא כוחה בסכום של 90,000 ₪
11 (כולל מע"מ).

סוף דבר

12
13
14
15 15. לאור כל האמור לעיל אני מאשרת את הסדר הפשרה ונותנת לו תוקף של פסק דין.
16
17 השאלות המהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה – האם המשיבה
18 עיגלה שטחי שילוט שלא כדין.
19
20 הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה היא "כל מי שחויב על ידי המשיבה בגין אגרת שילוט בדרך
21 של עיגול שטחים כלפי מעלה החל מיום 05.10.12 ושלא על פי שטח מדויק, וזאת עד למועד
22 אישור הסדר פשרה זה על ידי בית המשפט הנכבד וטרם נגבה ממנו החיוב".
23
24 "תקופת ההסדר" – התקופה המתחילה ביום 05.10.12 (החל מהשנתיים הקודמות להגשת
25 בשת האישור) והמסתיימת ביום אישור הסדר הפשרה על ידי בית המשפט.
26 עילות התובענה – השבה מכוח [סעיף 1\(א\)](#) בחוק עשיית עושר ולא במשפט התשל"ט-1979;
27 הפרת החובה לנהוג בהגינות ובתום לב, שמקורה [בסעיף 61\(ב\)](#) [לחוק החוזים](#) (חלק כללי),
28 התשל"ג-1973 ובהלכה הפסוקה; הפרת חובה חקוקה לפי [פקודת הנזיקין](#) (נוסח חדש); הפרת
29 [סעיף 1](#) בחוק יסוד: משק המדינה; רשלנות לפי פקודת הנזיקין (נוסח חדש).
30 הסעד שנתבע בבקשה המתוקנת לאישור הסדר הפשרה – פיצוי בגין גביית היתר בעבור עיגול
31 השטחים.
32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 8570-10-14 זיפ הופ רשת חנויות בע"מ נ' עיריית הוד השרון ואח'

- 1 הצדדים יגישו תוך 10 ימים נוסח מוסכם לפרסום הודעה לפי [סעיף 25\(א\)\(5\) בחוק תובענות](#) 16.
2 [ייצוגיות](#). ההודעה תפורסם תוך 10 ימים, בשני עיתונים יומיים בעלי תפוצה רחבה. גודל
3 האותיות לא יפחת מ- 3 מ"מ. המשיבה תשלח עותק מפסק הדין ליועץ המשפטי לממשלה,
4 כנדרש בתקנה 16 בתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010.
5 המזכירות תואיל לשלוח העתק מפסק הדין, בצירוף הסדר הפשרה ובצירוף ההודעה, למנהל
6 בתי המשפט לשם רישומם בפנקס התובענות הייצוגיות.
7
8 ניתן היום, כ"ט ניסן תשע"ז, 25 אפריל 2017, בהעדר הצדדים.
9

אסתר שטמר, שופטת

10

11